

Efemeride avgust 2011

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.08.	05:44	20:32	07:48	21:05	CEST
05.08.	05:48	20:27	12:56	22:59	CEST
10.08.	05:54	20:19	18:10	02:15	CEST
15.08.	06:01	20:11	20:30	07:46	CEST
20.08.	06:07	20:03	22:32	12:58	CEST
25.08.	06:13	19:54	01:44	17:25	CEST
30.08.	06:19	19:45	08:00	20:00	CEST

Planeti:

- ★ **Merkur** je v ozvezdju Leva viden proti koncu meseca zjutraj, ko vzhaja okoli petih.
- ★ **Venera** avgusta ni vidna.
- ★ **Mars** je viden v drugi polovici noči, ko v ozvezdju Dvojčkov vzhaja okoli dveh.
- ★ **Jupiter** v začetku avgusta opazujemo od polnoči dalje, potem pa vzhaja vse bolj zgodaj in se konec meseca prikaže že okoli desetih. Nahaja se v ozvezdju Ovna.
- ★ **Saturn** je sprva na nebu do enajstih zvečer, potem pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide kmalu po deveti. Giblje se v ozvezdju Device.
- ★ **Uran** v začetku meseca vzhaja ob pol enajstih, konec meseca pa v ozvezdju Rib vzide že pred deveto.

Zanimivi dogodki:

- ★ V noči z 12. na 13. avgust nastopi meteorski roj Perzeidov, vendar opazovanje moti Luna.

Urška Pajer

odprto kopico *NGC 6994** (*M 73*) ter planetarno meglico *NGC 7009**. V Pegazu, velikem ozvezdju, najdemo pravzaprav le kroglasto kopico *NGC 7078** (*M 15*), v Kuščarju dve kroglasti kopici, *NGC 7209** in *NGC 7243**, ter v Kefeju prav taki dve, *NGC 7160** in *NGC 7235*. Zvezdica pomeni, da objekt vidimo kljub svetlobnem onesnaženju.

NGC 7078 (M 15) v Pegazu je v naših inštrumentih vidna pod kotom 7 ločnih minut, v resnici pa ima v razdalji 33 600 svetlobnih let premer 175 svetlobnih let. Rimska cesta bi zvezde iz nje iztrgala s plimskimi silami na razdalji 210 svetlobnih let od centra te kroglaste kopice: najbrž je najgostejša v naši galaksiji, tako gosta, da bi v centru utegnili imeti črno luknjo, ki jo astronomi zdaj skušajo odkriti s pomočjo Hubblovega teleskopa. Poleg 112 spremenljivk (tudi Kefeide tipa II) in 9 pulzarjev so v tej kopici našli tudi planetarno meglico.

Tudi *NGC 7089 (M 2)* je gosta kopica, a *NGC 6981 (M 72)* sodi med najmanj goste. Ni pa še odločeno, ali je *NGC 6994 (M 73)* res odprta kopica (ali ostanek zelo stare odprte kopice), ali pa je le asterizem – v daljnogledu je videti le štiri zvezde na kupu.

Rok Vidmar

Efemeride september 2011

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

Objekti globoko v vesolju avgusta

Avgusta opolnoči kulminirajo ozvezdja Vodnar, Pegaz, Kuščar in Kefej, tema pa se podaljša na malone šest ur. Rimska cesta se boči čez nebo od vzhoda do zahoda in je še vedno v ugodni legi za opazovanje z binokularjem.

V Vodnarju najdemo dve kroglasti kopici, *NGC 6981 (M 72)* in *NGC 7089* (M 2)*,

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.09.	06:22	19:41	10:40	21:00	CEST
05.09.	06:27	19:34	15:19	--	CEST
10.09.	06:33	19:24	18:13	04:32	CEST
15.09.	06:39	19:14	20:05	09:45	CEST
20.09.	06:46	19:05	23:31	14:33	CEST
25.09.	06:52	18:55	04:12	17:29	CEST
30.09.	06:58	18:45	10:53	20:16	CEST

MESEČNEGA SESTANKA JULIJA IN AVGUSTA NI

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

Planeti:

- ★ **Merkur** je viden v prvi polovici meseca zjutraj, ko v ozvezdju Leva vzhaja malo pred peto.
- ★ **Venera** septembra ni vidna.
- ★ **Mars** lahko opazujemo v drugem delu noči, ko vzhaja okoli dveh. Sredi meseca se iz ozvezdja Dvojčkov preseli v ozvezdje Raka.
- ★ **Jupiter** je sprva na nebu od desetih, potem pa vzhaja vse bolj zgodaj in se konec meseca v ozvezdju Ovna prikaže že ob osmih.
- ★ **Saturn** v ozvezdju Device ujamemo le še v začetku meseca zvečer, ko zahaja okoli devetih.
- ★ **Uran** sprva vzhaja okoli pol devetih, preostanek meseca pa je viden vso noč. Giblje se v ozvezdju Rib.

Ostalo:

- ★ Jesen se začne 23.9. ob 11.03.

Urška Pajer

Objekti globoko v vesolju septembra

Septembra opolnoči kulminirajo ozvezdja Kipar, Trikotnik, Andromeda in Kasiopeja, tema pa je že osem ur. Rimska cesta se boči čez nebo od vzhoda do zahoda in je še vedno v ugodni legi za opazovanje z binokularjem.

V Kiparju vidimo galaksijo *NGC 253*, v Trikotniku *NGC 598*, v Andromedi *NGC 224 (M 31)* s spremljevalkama *NGC 221 (M 32)* in *NGC 205 (M 110)*, pa tudi odprto kopico *NGC 752* in planetarno meglico *NGC 7662*, Kasiopeja pa je polna odprtih kopic: *NGC 129*, *NGC 457*, *NGC 205*, *NGC 581 (M 103)*, *NGC 663*, *Cr 463*, *Stock 2*, *Mark 6*, *Mel 15*, *Tr 3*, *NGC 7654 (M 52)* in *NGC 7789*.

Galaksija *NGC 253* v Kiparju sodi med najsvetlejšje na našem nebu. Od nas je, skupaj z ostalimi članicami jate v Kiparju, oddaljena 8 milijonov svetlobnih let, v njej je izjemno veliko medzvezdnega prahu in zvezde v njej nastajajo s tako vrtozglavo hitrostjo, da se v njenem centru utegne narediti tako velika črna

luknja, da se bo v tej galaksiji sprožil kvazar.

Najsvetlejša galaksija, kar jih vidimo, pa je Andromedina meglica, galaksija, članica lokalne jate, ki je oddaljena 2,5 milijona svetlobnih let. Ni jasno, ali je večja od naše Rimske ceste ali ne, in tudi ne, ali ima – tako kot naša – prečko ali ne. Kadar pa je ozračje izjemo prozorno, nudi pogled, ki smo ga uživali vsi udeleženci tabora Kavka 2005: v binokularju 20×100 slika ni zaostajala ne po barvah, ne po podrobnostih za tisto, ki jo je posnel Hubblov teleskop.

Rok Vidmar

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštnega seznama ("mailing liste") **slo-astro**, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijava na <http://www.adj.si/slo-astro>. Trenutno ima lista 125 članov.

Aram Karalič

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli astronomskega.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / [prispevkov praviloma ne lektoriramo](#) / stavljeno v L^AT_EXu